

A
nagybányai ev. ref. Egyházmegye 1873-ik évi mártius 20 és 21-én

Udvariban tartott közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Csanálosi György esperes, *Mándy Bertalan* segédgondnok, *Boros Pál*, *Széles Endre*, *Mándy Ignác*, *Szoboszlai István*, *Márton Bálint*, *Lengyel András*, *Kölcsy Antal*, *Papp Bálint* ülnökök, — *Czelder Márton*, *Muhi Elek*, *Szabó Lőrincz*, *Balog István*, *Varga Lajos*, *Papoczy Károly* lelkészek, *Jakó Pál*, *Nagy Béla*, *Böszörményi László*, *Vladár Albert*, *Jeszenszky Márton* világiak, több tanítók, továbbá 16 egyháznak megbízott képviselői, és az egyházi ügyek iránt érdekeltséget tanúsító számos hallgatók.

Esperes ur a világkormányzó mennyei Atyához emelt alkalmoszerű buzgó ima után, az ülnöki kart, — egyházi képviselőket — s az egész gyülekezetet szívélyesen üdvözölve, — a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja, s a jegyzői toll vitelére Soltész János onbodi lelkész közbizodalommal felkérte.

1. sz.

Esperes ur jelenti, hogy a betöltetlenül levő egyházmegyei papi ülnöki székre a Szinérváralján 1873 Január 7-én működött szavazatbontó bizottság beterjesztése szerint, Ferenczy Károly aranyos-megyesi lelkész általános szavazattöbbséggel megválasztatott; azonban az elválasztott ülnök a tőle vett tudósítás szerint, — családi körülmények miatt még jelen gyűlésünkben részt nem vehet.

A választás eredménye örrendes tudomással vétetik, s Ferenczy Károly lelkész ülnöki hivatalában megerősítettik, sajnálván közgyűlésünk hogy családi baj miatt meg nem jelenhetett.

2. sz.

Ugyancsak esperes ur tudatja, hogy Benesik István vámfalui lelkész és egyházmegyei közgyűléshez intézett levelében jegyzői hivataláról lemond. A lemondás közkívánatra egész terjedelmében fel is olvastatott.

E lemondás felett közgyűlésünk sajnálatát fejezi ki, de az abban felhozott okokat méltányolva, és senkinek elhatározását megváltoztatni nem lévén jogosítva, azt elfogadja, s Benesik István lelkész urnak szinte 8 évi jegyzői működéséért elismerését nyilvánítja, — azt e jegyzőkönyvi számban megörökíteni határozza.

3. sz.

Felmerülvén azon kérdés hogy egy, vagy több jegyzői hivatal legyen-e az egyházmegyén, s annak szabadválasztás útján leendő betöltése csak az ülnöki kar személyzetéhez legyen-e köttetve?

Közzgyűlésünk egyhangulag elhatározza, hogy egyházmegyénkben csak egy egyházi jegyzőség hagyassék meg, s annak betöltésénél ülnökségre való tekintet nélkül lehet a lelkészekre szavazni.

4. sz.

Felvétetett az egyházkerületi közgyűlésnek azon felhívása, mely szerint nyilatkozzék egyházmegyénk, hogy a debreczeni tanítóképezdében az orgonázást kötelező tantárggyul ohajtja-e felvételni?

Közzgyűlésünk — mind az általános egyházi éneklés emelésének, mind a szív érzelmei nemesítésének szempontjából, — az orgonázást minden tanítóképezdei tanulóra nézve kötelezett tantárggyul kívánja felvételni.

5. sz.

Az egyházkerületi gyűlésnek azon indítványa hogy: az egyházmegyékben a lelkeszi egyletek, értekezletek alakittassanak meg.

Tudomásul vétetik, s miután egyházmegyénk ez ügy mellett már ezelőtt is pártolólag nyilatkozott, — alapszabály javaslat készítésével Széles Endre, Papp Bálint, Czelder Márton és Soltész János lelkészek megbízatnak, s általuk készitendő munkálat megvitatása a következő egyházmegyei gyűlés tárggyául tűzetik ki.

6. sz.

Olvastatott Mándy Bertalan, Széles Endre, Szoboszlai István küldöttségi tagoknak az egyházmegyei Számvevőszék szervezetére vonatkozó szabályjavaslatuk; mely javaslat csekély módosításokkal következő alakban fogadtatott el.

Az egyházmegyei Számvevőszék alapszabályai.

I. A számvevőszék fogalma.

1. §. A számvevőszék mint az egyházmegye szakbizottsága működik, s mint ilyen bíraskodási és végrehajtási erővel nem bír; csak véleményez, s véleményét indokoltan beterjeszti az egyházmegyei gyűlésre.
2. §. Működése időszerű vagy folytonos a körülményekhez képest.
3. §. Mint szakbizottság egészen az egyházmegyei képviseleti gyűlés hatalma és védelme alatt áll, s csak is az ettől vett utasítások szerint működik.
4. §. Mint egyházmegyei számvevőszék csak az egyházmegye számadásai felett őrökodik; egyes egyházak és ezek körébe eső egyletek számadásait csak kiküldetés folytán vizsgálja át; fenhagyatván az egyes egyházaknak is egyleteknek, hogy saját belügyeiket önmaguk rendezhessék és azok felett őrökódhessenek.

II. Szervezet.

5. §. Az egyházmegyei számvevőszék álland: egy elnökből, egy ülnökből és egy jegyzőből, ezenkívül három póttagból
6. §. A számvevőszék tagjait az egyházmegyei képviseleti gyűlés választja általános szavazattöbbséggel.
7. §. A kik az egyházmegyén vagy egyes egyházakban pénztárnoki, ellenőri, vagy bármi számadást kezelő gondnoki hivatalt viselnek, — azok az egyházmegyei számvevőszék tagjaiul nem választhatók.
8. §. A számvevőszéki tagok 6 évre választatnak, hat év elteltével a benne volt tagok ismét megválaszthatók.
9. §. Esküjök a becsületszó.
10. §. A számvevőszéket működésre összehívni az egyházmegyei elnökség jogköréhez tartozik.
11. §. Három tag határozat képes.

III. Munkaköre.

12. §. Ha az esperesi látogatás alkalmával oly számadás körüli visszaélések fedeztetnének fel, melyek ott helyben a látogató küldöttség által el nem intéztethetnének, — továbbá ha magok az egyháztagok akár az előjáróság, akár az egyes kezelők ellen ott szintén el nem végezhető számadásra vonatkozó panaszokat terjesztenének az elnökség elébe; minden ily bajok az elnökség által megvizsgálás és véleményes jelentéstétel végett a számvevőszékhez tételnek által.
13. §. Általában minden, az egyházmegye körében eső számadásokat, u. m.: esperesi, egyházmegyei pénztárnoki, gyámegyleti könyvtárnoki számadásokat a számvevőszék minden évben köteles megvizsgálni és munkálkodása eredményét az egyházmegyei elnökséghez véleményes jelentés kíséretében beterjeszteni.
14. §. Az egyházmegyei számadások megvizsgálására a számvevőszék tagjai közgyűlés előtti napon jönnek össze s végzik teendőjüket.
15. §. A megvizsgált számadások közgyűlés után körutra bocsáttatnak.
16. §. A számvevőszék tagjai, minden alkalommal működésük idejének tartama alatt egyházmegyei ülnöki napi díjban részesíttetnek.
17. §. Az egyes egyházakban végzett munkálatok alkalmával a számoltatószék tagjainak napi-díját a vesztés fél köteles viselni.

7. sz.

Az eként elfogadott javaslat megvalósítása végett indítványoztatik a számvevőszék tagjainak megválasztása.

Rendes tagokul: Papp Bálint, Böszörményi László és Szabó Lőrincz, póttagokul Ferenczy Károly, Jeszenszky Márton és Nagy Bálint urak közakarattal elválasztattak.

8. sz.

Olvasatott a papi gyámintézet alapszabályainak ujjaalakításával megbízott küldöttségnek javaslati munkálata. E javaslat 27. §-sa felett kiváló vita keletkezvén következőleg fogadtatott el:

„A gyámrésztvények mennyiségére 3 osztály állíttassék fel 8, 6 és 4 forintjával, a szerint a mint a résztvényes nagyobb vagy kisebb fizetésű egyházban lakik.“ Ebből kifolyólag szükségesnek láttatik az egyházaknak újból leendő osztályozása, melynek végrehajtásával Csánálosi György esperes ur elnöklete alatt, Kőlcsey Antal és Lengyel András ülnök urak megbíztatnak. — A gyámintézeti szabályjavaslatnak ez alapon leendő részletes megvitatása a következő egyházmegyei gyűlésre halasztatik; fenhagyatván minden résztvényesnek azon joga, hogy akkor saját nézetét javaslati alakban beadhassa.

9. sz.

Az egyházkerület által, az egyes egyházmegyék felhívatnak hogy a reformátusok segélyegyletnek gyámolításába különösen nemzetiségi és felekezeti szempontból szomorú és veszélyes helyzetben levő szegény egyházakat ajánljanak.

Egyházmegyénk állandó segélyezésre az életfeltételként szükséges tanítói állomás meg alapításával küzdő apahegyi, — és a más nemzetiség s felekezet mellett elnéptelenedett sárköz-ujlaki szorongatott helyzetben levő egyházakat ajánlja.

10. sz.

Felvétetett az államsegélyért folyamodó egyházak, lelkészek és tanítók által beadott kérévények ügye.

Közgyűlésünk Szoboszlai István elnöklete alatt Czelder Márton, Nagy Béla és Jákó Pál urakat megbizza, hogy a folyamodványokat vizsgálják át s azokról osztályozott rovatos kimutatást készítve, munkálatuk eredményét véleményük hozzászólásával még e gyűlés folyama alatt terjesszék be.

11. sz.

Ombodi lelkész Soltész János indítványozza hogy: az alaptalan vádak kevesbitése végett, a keresetek beadása alkalmával felperes biztosítékul az esperesi hivatalhoz 20 forintot tegyen le, melyből ha a vád alaptalannak bizonyul be, — a vizsgáló küldöttség napidíja vonassék le, a fennmaradt összeg a gyámintézetek pénztára közt osztassék el; ha pedig a vád alapos, akkor felperes pénze hiány nélkül adassék vissza. Általában ohajtaná hogy az ilyen alkalmakkor a bűnös fél a vizsgálati költségek kifizetésére törvényesen szoríttassék.

Ez indítvány utóbbi része, melyszerint az egyházmegyei kiküldöttek fuvar és napidija a bukott fél által fizetessék meg — elfogadtatik, s előforduló esetekben az illető egyházak előjárói ezen határozat végrehajtására felhatalmaztatnak és utasíttatnak.

12. sz.

Indítványba tételik hogy, mintán a régebbi időben rendezett palástdíj nem elég szabatosan van körülvonalazva, s minthogy az életviszonyok is azóta nagyon sokat változtak: jegyzőkönyvi határozattal keressék meg az egyházkerületi gyűlés a palástdíj rendezése, s annak minden szokásban levő módoszatainak meghatározása végett.

Ezen indítványt egyházmegyei közgyűlésünk helyesléssel fogadja s közokarral kéri az egyházi stóla illetéknek az indítvány szellemében való rendezését.

13. sz.

Olvastatott püspök urnak hivatalos körlevele, melyben az egyházi birtokok után eső adók hátralékainak veszélyessége kimutatván, felhivatnak esperes urak s általuk az egyes egyházak előjárói, hogy e veszélyt hátrítsák el, mert a netalán bekövetkező s az egyházi vagyont, lelkészi vagy tanítói fizetést esonkító adóvégrehajtás következtében eshető kárért, első rendben a gondnok, aztán az előjáróság tételik felelőssé.

Tudomásul vételik s az egyházi előjárók gondjába ez ügy komolyan ajánlatik.

14. sz.

Halász Józsefnek, németből fordított erkölcsi elbeszélései gyermekek számára, a tanítóknak és minden családapának erkölcsi és szivképző olvasmányul püspökileg ajánlatnak,

Köröztetni rendeltetik.

15. sz.

Esperes ur jelenti, hogy a megyei tanfelügyelőség, az iskolák anyagi és szellemi hiányai miatt, egyházmegyénkben 14 egyházat hivatalosan megintett, melynek folytán egyház látogatás alkalmával a megintés alaposágáról személyesen is meggyőződött.

A megintett egyházak — Amacz, Avaszváros, Dobrács Apáti, Gürbed, Homok, Kis-Peleske, Kőszeg-Remete, Méhtelek, Misztótfalu, Nagy-Kolcs, Rozsály, Sárköz, Szamos Kőröd, Józsefháza — egyházi előjárói, a szükséges taneszközök megszerzésére, az iskolatermek alkalmazására és a gyermekek szorgalmas iskoláztatására szigorúan utasíttatnak, nehogy a hivatalos második megintés bekövetkezzék, mely után a felekezeti iskola bezáratik. Általában minden illető egyházak felhivatnak, hogy az iskolák szükséges felszereléséről gondoskodjanak.

16. sz.

Felvételik az alsó szabolcsi egyházmegye 1872 Sept. 11-én tartott közgyűlésének 27. sz. a. hozott azon végzése, mely szerint a debreczeni főiskolában a tanári fizetések növelése miatt fel-emelt tandíjak leszállítását véleményezi, s e célra a főiskolai töképeznek kamatjának 8%-ra emelését indítványozza s indítványát véleménykéréssel egyházmegyénkhez is elküldötte.

Egyházmegyénk az alsó szabolcsi egyházmegyének indítványát helyesli, s a tanári fizetések javítására a főiskolai töképeznek kamatainak 8%-ra emelését óhajtja.

17. sz.

Esperes ur jelenti, hogy a múlt év július havában az amaczi lelkész Mándy Sámuel elhalván, a különben is csekély népességű és jövedelmű egyház gondozását a szomszéd lelkészek egymás közt megosztva teljesítették.

Helyeslő tudomással vételik.

18. sz.

Esperes ur tudatja a rozsályi lelkész Király Ferencznek múlt év folytán történt halálát; egyszersmind előterjeszti a rozsályi egyház közönségének azon kérelmét, hogy szegény kisdéd egyházuk, részint a nyomasztólag felgyűlt tartozások letisztázása, részint az elavult egyházi épületek jobb karba helyezése végett — ideiglenesen a tisztaberki egyházhoz leányosíttassék, s a lelkészi fizetés egy része a tanítói fizetés javítására, más része a fentnevezett terhek könnyítésére fordíthatónak engedessék meg.

Közgyűlésünk a rozsályi egyház aggasztó helyzetét méltányolva, ideiglenes leányegyházzá tételét határozatilag kimondja: — de a tanítói újabb fizetést csak azon módosítással

erősítheti meg, hogy a megajánlott 26 köböl élet 30 köbölre, a föld pedig 1200 □ ²⁰öl holdra emeltessék fel, úgy azonban, hogy az életnemű fizetés nevezkedését az egyház hívei sajátjukból teljesítsék; a fennmaradt lelkészi földbirtok jövedelme — mellék célra levonás nélkül — a tartozások letisztítására s a szükségelt építkezésekre fordíttassék.

A tisztu berki gondozó lelkész évi díjja — rendes stóla illetéken kívül — 60 friban állapíttatik meg.

19. sz.

Esperes ur jelenti, hogy az időközben változás által megüresedett méhteleki lelkészi állomás — az adorjáni egyház beleegyezésével — Barkász Albert lelkész elválasztásával betöltetett. Adorjánba helyettes lelkészül váraljai segédlelkész Lugosi Dániel rendeltetett; s most mind Amacz, mind Adorján a lelkész választásnak f. évi April 20-ra való halasztását kérelmezik.

Esperes ur intézkedése helyeseltetik: s az említett egyházak kérelme teljesíttetni határozatlik.

20. sz.

Olvastatott a mult 1872 ik évi Junius 2-án tartott n. paládi lelkészválasztás jegyzőkönyve, melynek értelmében Kőlcsey Antal és Szoboszlai István egyházmegyei ellenőrök küldöttségi tagok jelentést tesznek, hogy lelkész választási szabályaink szigorú megtartása mellett, a nagypaládi egyházközsége általános szavaztöbbséggel lelkészül Csanálosi György esperes urat választotta.

Közgyűlésünk e választás eredményét öröndetes tudomásul veszi, és Csanálosi György esperes urat nagy paládi lelkészi hivatalában megerősíti; — kívánván úgy a választóknak mint az elválasztott érdemlős férfinak szeretetteljes egyetértést, békét és hosszú életet.

21. sz.

Felvétetett az esperes ur eltávoztása által megüresült nagybányai egyház lelkészválasztásának jegyzőkönyve, mely szerint Gulyás Lajos debreczeni segédlelkész szabályszerűleg s egyhangulag elválasztatott.

Egyházmegyei gyűlésünk Gulyás Lajos lelkész urat — azon feltét alatt, hogy első évi fizetésének felét szabályaink értelmében papi gyámpénztárunkba fizesse, — hivatalában megerősíti s egyházmegyének lelkészi karába bekebelezetnek nyilváníti.

22. sz.

Esperes ur jelenti, hogy egyházmegyei ügyvéd Koós István ur Szatmárról Pestre tévén át lakását — hivataláról lemondott, ennél fogva felhívja a közgyűlést, hogy helyébe egyházmegyei ügyvédet válasszon.

Egyházmegyének ügyvédének szatmári lakos Bartha Endre ügyvéd ur egyhangulag elválasztatik, s e választásról jegyzőkönyvi kivonattal tudósíttatni rendeltetik.

23. sz.

Olvastatott szentmártoni lelkész Bodnár János beadványa, melyben panaszolja, hogy a lelkészi fizetésében birt 4 holdnyi rétföldet azért, mert sem mennyiség, sem minőségileg kielégítő széna termést nem ad — felakarván töretni, némely egyháztagek annak ellene mondanak, sőt abban tetleges fenyegetésekkel is gátolják.

Panaszoló lelkész gyeptörési szándékát végrehajthatja, joga lévén minden lelkésznek a fizetésébe adott földmennyiséget okserűleg a maga tetszése szerint használni. — A békételenkedő egyháztagek pedig komolyan csendességre intetnek, egzsersmind a tartozott eke napszámok teljesítésére utasíttatnak. — Ellen esetben mint erőszakoskodók a polyári hatóság büntetése alá lesznek feljelentve.

24. sz.

Nagyhodosi tanító Karacson József panaszkodik, hogy az egrüi egyházban mult évről fennmaradt 42 frt pénz, egy és fél öl fa követelése részére mindeddig be nem fizettetett, s kéri az egyház előljáróságát oda utasítani, hogy e tartozásnak tegyen eleget.

Meghagyatlik az egrüi egyház gondnokának, hogy Karacson József volt tanítójuk követelésének 15 nap alatt tegyen eleget, mert ellen esetben az egyházmegyei ügyvéd fogja azt törvényesen behajtani.

25. sz.

Kiskolcsi tanító Kecskeméti Sándor panaszt terjeszt be arról, hogy több évi hivataloskodási ideje alatt fizetési hátráléka 377 frt 25 krnyi tetemes összegre megy, s kéri az egyházmegyei tanácsot, hogy annak mielőbbi beszédetését és kifizetését a kiskolcsi egyház előjáróságának rendelje meg.

Panaszló keresetével az egyházmegyei ügyvédhez utasítatik, ki tudni fogja mit tevő legyen az ily hanyag fizetőkkel s még hanyagabb egyházi előjárókkal.

26. sz.

Felvétetett az udvarii egyház kérvénye, melyben a lelkészi és tanítói felfizetés mennyiségének 15 ölről 12 öltre való leszállítását njolag kérelmezi, okadatolván kérelmét az egyháztagek számának apadása és elszegényedésével, és egy 1838 ik évi egyházgyűlés végzéssel. Az ezen ügyben munkálkodó egyházmegyei küldöttség is a kérelem méltánylását is megadását véleményezi.

Ezen kérelemnek — különösen azon alapon, hogy a hivatolt 1838-iki egyházi végzésben ki van mondva, miszerint a 15 öl fa fizetését az egyház csak a Gombás erdő tagosításáig ajánlja meg, s e tagosítás végre is hajtattott — hely adatik, s ez indokhoz az egyháztagek elszegényedése is hozzájárulván — lelkésznek fa fizetése 8, tanítóé 4 ölben állapittatik meg.

Mely egyházmegyei végzés helybenhagyás végett az egyházkerületre felterjesztendőnek határoztatik.

27. sz.

Tisztaberki lelkész Bodor Pál panaszt emel egyháza ellen, a miért a mult évben Lázáriban tartott egyházmegyei gyűlés azon végzésének, hogy a lelkészi felfizetés leszállítása csak azon feltétel alatt engedtetik meg, ha a lelkészi lakon kölcsönös megegyezés szerint a szükséges javítások megtétnek — nem teljesítette, s mégis 12 öl felfizetését sem akarja beadni.

Miután a tisztaberki egyház képviselői a mult évben önként elfogadott kötelezettségöknek eleget nem tettek, sőt mivel ugy az ezen ügyben működött küldöttségnek mint itt az egyházmegyei tanácsnak kiegyenlítési ajánlatát sem fogadták el: a lelkészi felfizetés régi érvényében s mennyiségében meghagyatik, s annak hiány nélküli beadására az egyház utasittatik.

28. sz.

Beterjesztetik az ombod-pálfalvai lelkészi fizetésnek ujabbban rendezett és 3 példányban kiállított okmánya, melynek a régivel egyenlő értéke meglévén.

Jóváhagyás és megerősítés végett az egyházkerületi gyűléshez lesz átteendő.

29. sz.

Az apai egyház gondnoka folyamodik Katona József egyháztagnak 11 évről elmaradt lelkészi, tanítói és harangozó fizetményeinek behajtása iránt; különösen pedig — miután ez ügy a polgári hatóságtól azért utasittatott vissza, hogy Katona Józsefnek az apai ref. egyházhoz tartozása az egyházmegyei hatóság által állapittassék meg — kéri az egyházi gondnok kimondatni, hogy Katona József a lefolyt 11 éven át az apai egyházhoz tartozott, s a követelés rajta teljesen jogos.

Egyházmegyei törvényszékünk Katona Józsefnek az apai egyházhoz tartozását mind a hivatolt mult időre mind a jelenre kétségtelennek nyilvánítja, — az apai egyház követelését teljesen jogosnak ítéli, s az előjáróságot annak közigazgatási uton leendő behajtására utasítja.

30. sz.

A méhteleki egyház a lelkészi fizetés rendezését kérelmezi, s annak tervezetét be is terjeszti.

Az új fizetéslevél a régivel összehasonlítandó lévén az ügy küldöttségnek adatik ki, s ha értéksökkenés nem mutatkozik, az okmányoknak három példányban leendő kiállítására utasittatnak.

E tárgyban munkálkodó küldöttség tagjaiul Mándy Ignác és Lengyel András ülnökök urak kéretnek fel és utasittatnak, hogy az egyház birtokában levő szárazmalom ügyét is rendezzék el.

31. sz.

Ugyancsak a méhteleki egyház új temető helyiség szükségességét jelenti, s tanácsot kér, hogy ez ügyben hova forduljon.

Utasittatik, hogy ez ügyben a megyei polgári hatósághoz folyamodjék, honnan biztosan várhatja, hogy kérése meg fog hallgattatni, és a szükséges új temető helyiség kiszakittatása elfog rendeltetni.

32. sz.

Kishodosi segédlelkész Barkász Bálint panaszolván, hogy mult évi fizetését mindeddig meg nem kapta, kéri főnökét — mint a kinek szerződési kötelezettsége őt kifizetni, — odautasítani, hogy a mivel még tartozik részére adja ki.

Idősb Szilágyi József kis-hodosi főnök lelkész utasittatik, hogy segédjével a tartozási összeg mennyiségének kérdés-ét békés uton kiegyenlítve — a segédlelkész helyes követelésének tegyen mielőbb eleget.

33. sz.

Olvastatik a folyó évi egyházlátogatás jegyzőkönyve, melyből Nagybányára vonatkozólag betérjesztetik Kovács Lőrincz urnak azon kérelme, hogy az általa ez előtt 12 évvel adott 1000 frt segély — melyhez azon feltétel volt kötve, hogy az 10⁰/₀ os kamatozással az egyház által mindaddig szaporíttassék míg 2000 forintra nevekedve, annak kamataira egy 3-ik fú osztály tanítósága lesz alapítható — mivel a kitűzött célra, bár az alapító azt sürgette is — mindeddig fel nem használtatott, — most az 12 évi 10⁰/₀ os kamataival, tehát 2200 frt összegig a kántori lakra tábláztassék be, s ezen összegnek 10⁰/₀-os kamata ezután az egyház pénztárából az alapító által kijelölendő jótékony célra évenként adassék ki.

Folyamodónak kérelmét az egyházmegye méltányolva, utasítja a nagybányai ref. egyház előjáróságát, hogy a fent megnevezett kegyes adományt, az alapító levélben meghatározott feltételek szerint kezelje.

34. sz.

A felsőbányai egyházban régibb időben gondnok Sinka Miklós a gondnoki számadása alatt levő összegből 52 trital mind ezideig tartozván.

Utasittatik az illető egyházi előjáróság, hogy ez ügyet az egyházmegyei ügyvédhez ellátás végett tegye át.

35. sz.

Az egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint Szárazberken jelentés tétetik arról, hogy a közlegelői illetőséget sem az egyház, sem a belhivatalnokok a szomszéd árkolása miatt legelőnek nem használhatják.

Miután kitűnt, hogy a közlegelői illetőséget egyes tulajdonosok a birtokbahelyezés alkalmával kijelölve vették ki: kinek-kinek joga van azt tetszése szerint használni, ennél fogva e panasz itt nem orvosolható.

36. sz.

Ugyancsak a szárazberki egyház jelenti, hogy a régi ref. temető egy része tagosításkor a zsidó temetőhöz szakíttatván, mostani temetkezések alkalmával régi keresztyén sírok hanyatnak fel; s lelkész felvilágosításképen tudatja, hogy bár ez átmérés a szabályozó mérnök tévedése folytán történt, — polgári hatóság közbejöttével sem tudták az óhajtott kiegyezést végrehajtani.

Közgyűlésünk sem az ügy természetét, sem annak körülményeit tisztán nem ismerve, azt tárgyalási körén kívül esőnek nyilvánítja.

37. sz.

Sárkőzujlakon néhai Egei Károly neje, bejelentés szerint, az egyháznak 30 frt hasznobérrel tartozik.

Ennek behajtásával az egyházmegyei ügyvéd megbizatik, utasittatván az illető gondnok, hogy ez ügyben a szükséges felvilágosításokat tegye meg.

38. sz.

A megalakított számvevőszék részéről jelentés tétetik, hogy elnöknek Papp Bálint, ülnöknek Böszörményi László, jegyzőnek Szabó Lőrincz urak választattak meg.

Tudomásul vétetik, s az illetők hivatalokban megerősíttetnek és egyszersmind az egyházmegyei pénztárnok s könyvtárnok számadásának megvizsgálására kiküldetnek.

39. sz.

A Molnár Aladár miniszteri tanácsos által készített tanítói nyugdíjintézet tervezetéről, az annak tanyulmányozásával és véleményezésével megbizott küldöttség, azon jelentést teszi, hogy e mű nagy szakértelemmel és ügyszeretettel van szerkesztve, és annak elveit egyházmegyénk is pártolhatja, — de miután e fontos ügy az országgyűlésen már tárgyalásra kitűzetett: legcélszerűbb lesz annak eredményét bevárni.

Kögyűlésünk a Molnár Aladár által készített tanítói nyugdíj-intézet tervezetét eleben pártolja s a küldöttségnek fentebbi véleményét elfogadja.

40. sz.

Elnök ur kérdésbe teszi, hogy egyházmegyei kögyűlésünk által választassanak-e most is egyházkerületi képviselők?

Kögyűlésünk képviseltetési jogát ezután is gyakorolni óhajtván — egyházkerületi képviselőknek Czelder Márton és Nagy Béla urak ismét megválasztatnak, és különösen állam. segélyért folyamodó egyházaink ügye pártoló figyelmükbe ajánltatik.

41. sz.

A magasligeti egyház a lelkészi fizetésben levő legeltetési jogot csak a lelkész saját marhájának felhasználására akarja fordíttatni, és nem engedi meg hogy legeltetési jogit másoknak eladhassa. — A lelkész egyszersmind panaszolja, hogy a gondnok 8 frt haszonbért és 6 forint trágyahordási megváltási díjt vonakodik megfizetni.

Mint hogy a fentebbi legelő ügye, már többször sikertelenül kísértetett meg bekész. uton kiegyenlített: lelkész törvényes legeltetési jogának szabad gyakorlatában itéletileg megerősítették s ennek, valamint a lelkész minden jogos követeléseinek régrehajításával egyházmegyei ügyvéd ur megbizatik.

42. sz.

Kishodosi tanító Balog Áron panaszt terjeszt be arról, hogy tanítói fizetése a mult évről be nem adatott, s kéri az illető egyházi előljáróságot annak beszédésére utasítani.

A kis-hodosi egyház előljárósága a lemondott tanító tetemes követelésének kifizetésére komolyan utasittatik, és mindaddig más tanítót nem vihetnek, míg ezen követelésnek eleget nem tesznek.

43. sz.

Olvastatott Király Ferenczné rozsályi özvegy lelkésznének kérvénye, melyben kifejti, hogy férje 1872 ápril 19-én elhalván, a csonka év csak 5 naphól állott, ennél fogva kegyeleti évnek részére nem az 1873. év ápril 24-ig, hanem ettől az 1874. évi ápril 24 ig terjedő időszakot kéri megadatni.

A kegyeleti év törvényeink értelmében csak 1873. ápril 24-éig tarthat, azonban a csonka év rövidsége miatt kárpótlásul az egyház által a mult év őszin bevetett 10 köblös buzavetés fele adatik úgy, hogy magkárpótlást az egyház nem követelhet, és köteles azt az özvegy lelkészné részére letakarítani is.

44. sz.

Felvétetett Király Ferenczné rozsályi özvegy lelkésznének azon panasza, hogy a zajtai leányegyházban lakó Ozsvát József örökösei 8 évről részére 8 köből, tanító részére 8 véka buza fizetéssel, — valamint rozsályi lakos Becs János is több évről való tartozásokkal hátralékban vannak.

Fentebbi követeléseivel az özvegy lelkészné az egyházmegyei ügyvédhez utasittatik.

45. sz.

Kis és Nagy Peleske között a közlegelő szabályoztatván, s törvény értelmében annak megrendelt $\frac{1}{10}$ -a 17 hold az iskolák közt felosztandó lévén, ebből Kis Peleskét 4 és $\frac{1}{2}$ hold illette volna, de ezt birtokába nem vehette, mivel Luby Zsigmond tanfelügyelő ur által a nagypeleskei községi iskolának adatott át.

Esperes ur megbizatik, hogy ez ügyben tegye meg a szükséges intézkedéseket a felvilágosítás megszerzésére és a kis-peleskei iskola birtokjogának érvényre emelésére nézve.

46. sz.

A berendi leányegyházban néhai Csaba Elek ur az egyháznak 500 frtot hagyományozott, e pénzből Csaba Gyula ur 300 frtért a templomhoz 70 ezer téglát vettetett, 200 frt hihetőleg nála maradt, — a téglából állítólag Révész József egyháztág 50 ezeret, egy másik hatszázat kölcsön vettek; de miután az egyháznak egy téglája sincs, a hiányzó 19400 téglának holléte nem tndatik.

Ezen ügy tisztába hozására, a téglakészlet és 200 ft. pénz hollétének kipuhatólására Széőke Károly és Bartók Ambrus urak bizalommal felkéretnek.

47. sz.

Szatmárhegyről több egyház tagok, egyik tanítójuk Kádár Albert ellen bizonyítványokkal támogatott kérvényt nyújtanak be.

Ez ügy megvizsgálására Márton Bálint ülnök és Balog István lelkész urak az ügy iratok kézbesítése mellett kiküldetnek.

48. sz.

Szatmárhegyi lelkész Papolezy Károly jelenti, hogy az erdődi rom. kath. lelkész Irsik Ferencz, Nagy Bálint ref. férfit Madai Anna rom. kath. vallású nővel Erdődön az 1872-ik évben háromszori hirdetésről való bizonyítvány nélkül megeskette, sőt nevezett férfitől minden gyermekeinek a rom. kath. vallásban leendő neveltetéséről reversalist is csikart ki. És pár panaszló lelkész ez ügyet a ministeriumnak is bejelentette, — azért mindeddig elégtételt nem nyert.

Mint vallásos sérelem orvoslás végett a főtiszteletű püspöki hivatalhoz beterjesztendő.

49. sz.

Szatmárhegyi lelkész és gondnok, mint egyházuk megbízottai, az egyházmegyei közgyűlést a jövő 1874-ik év tavaszára vendégszeretettel meghívják.

E szíves meghívást közgyűlésünk annyiaval inkább elfogadja, mert az egyházak gyűlés tartásának rendezése szerint is jövő évben Szatmárhegy következik.

50. sz.

Olvastatott a biripi egyház gondnokának az egyház hívei nevében beterjesztett azon kérelme, hogy a lelkészi fizetésben levő erdőbirtok mikénti használhatóságáról adjon közgyűlésünk felvilágosítást és utasítást.

Ez ügyben a szükséges vizsgálat megtételére és véleményes jelentésre Márton Bálint ülnök és Soltész János lelkész urak kiküldetnek.

51. sz.

Czelder Márton küldöttségi tag jelentést tesz, hogy az államsegélyért folyamodó egyházak, lelkészek, tanítók, a helyi szükségletek, életviszonyok és családi körülmények tekintetbe vételével következő osztályokba soroztattak:

I. Egyházak.

Pettyén, Felsőbánya, Apahegy, Lázári, Vámfalu, Kíspeleske mint templomot vagy iskolát építő szegény egyházak, különösen ajánlatnak; továbbá Ombod, Adorján, Nagyhodos, Garbolcz, — Rozsály, Aranyos-Megyes részint építkezések, részint tartozások törlesztése miatt segélyzendőknek véleményeztetnek.

II. Lelkészek.

Hajdu Péter batizi, Gaál Péter s. ujlaki, Árokháti István jósefházai, Bodnár János szentmártoni, Bartók Ambrus udvari, Barkász Albert ménteleki, ifj. Szilágyi József mikolai, Pásztor István magasligeti lelkészek különösen ajánlatnak; id. Szilágyi József, Bodor Pál, Bartha Pál, Veres Péter, Bencsik István, Oroszi Ferencz, Kürthy Károly, Varga Lajos szegény jövedelmű és terhes családdal bíró lelkészek segélyezendőknek véleményeztetnek.

III. Tanítók.

Mészáros István, Szakály Károly, Várhelyi Károly, Ecsedi Antal különösen ajánlatnak; Pásztai József, Kis Lajos, Csepei Miklós, Polyák László, Horvát Pál, Kis Endre segélyre méltóknak véleményeztetnek.

E munkálat egészben helyeseltetett, s a különösen ajánlottak az egyházkerületre leendő felterjesztésben kiemelendőknek határozattak.

52. sz.

A dobrács-apáthi egyház előjárói küldöttséget kérnek a lelkészi fizetés rendezésére.

Böszörményi László és Muhi Elek urak ez ügy elintézésével megbíznak. — A tartozásban levő egyházi követelések törvényes behajtására pedig a gondnok felelősség terhe alatt utasítatik.

53. sz.

Az egyházkerületi gyűlésre küldendő papi képviselőnek adandó utazási általány.

Egy évre 20 forintban állapított meg, mely az egyházmegye pénztárából fizetetik.

54. sz.

A tanítók változása, s az illető egyházak ebbeli kérelme következőleg intéztetett el:

Tisztaberekre Vásárhelyi Károly helynéküli tanító rendeltetik egy évre.

Kis Hodosra Sipos János megy Rozsályból.

Rozsályba Tóth József hivatott meg Patóházáról,

Vámfaluba Radacs József megy Pettyénből,

Patóháza és Pettyén tanítóhivásra utasítottak,

Balog Áron kis-hodosi volt tanító hely nélkül maradt.

A belhivatalnokok költöztetési határidejéül a jövő husvét ünnepének csónka hete tüzetett ki.

55. sz.

Az új tanítók vizsgálásával megbízott küldöttség jelenti, hogy vizsgára három egyén jelentkezett, Ecsedi Antal amaczi, Radács József pettyéni, Tóth József patóházai tanítók, s miután bizonyítványaikat részint bemutatták, részint 15 nap alatt bemutatni ígérték: a különféle népis-kolai tantárgyakból kikérdeztettek, és Ecsedi Antal, Radács Józseffel gyengéknek találtattak annyira, hogy mindkettő köteles lesz jövőre kielégítőbb vizsgát tenni le, ha egyházmegyénkben megmaradni akarnak; Tóth József patóházai tanító mint jeles osztályzatu feltétlenül bekebelezendőnek véleményeztetik. Mindhárman faiskola építésre és testgyakorlatok tanítására szigoruan utasítottak.

Tudomásul vétetik, s a küldöttség véleménye határozati érvényre emeltetik.

56. sz.

A számvevőszék az egyházmegyei pénztárnoki számadást megvizsgálván, bevételben talált 636 frt 86 krt. Kiadásban 462 frt 70 krt pénztári maradvány 174 frt 41 kr. kötvényekben van 827 frt 70 kr. tehát összes vagyoni állás 1002 frt 11 kr. A számadás helyesnek találtatott, s annak terhe alól pénztárnok felmentendőnek véleményeztetik.

Egyszersmind a számvevőszék elnöke indítványozza, hogy minden egyházi célra beszedett pénz az egyházmegyei pénztárnok által kezeltesse és számadáskor az illető hivatalnokok nyugtaival számoljon.

A pénztárnoki számadás múlt évi eredményét tudomásul véve, annak terhe alól illető pénztárnok Lengyel András ur elismerés mellett felmentetik, s ez alkalommal a pénztárnoki évi illetmény jövőre 20 forintban állapittatik meg.

Az indítványt illetőleg a számvevőszék tagjai megbizatnak, hogy készítsenek tervezetet az egyházmegyei különböző célú bevételek kezelésének egyszerűsítésére nézve.

57. sz.

Ugyancsak a számvevőszék jelentést terjeszt be arról, hogy a könyvtárnoki számadást megvizsgálta, bevételben talált 41 frt 91 krt, kiadásban 40 frt 54 kr. pénztári maradvány 1 frt 37 kr. s jegyzésben teszi hogy a részvényhátralék tetemes, de a számadásban feltéve nincs, s jövőre ennek kimutatását véleményezi, esperes urat pedig a hátralék beszédetésére felkéri.

Tudomásul vétetik s könyvtárnok ur a múlt évi számadás terhe alól felmentetik.

58. sz.

Vámfaluban Mali Mihály egyháztag, az egyháznak 70 frttal tartozik, de az adós meghalt s örökösein a tartozás megvétele alig remélhető. Azonban ezen adósság felnövekedése s kiinn léte Mali József gondnok hanyagságának tulajdonítható, a mennyiben a meghalt adós, gondnoknak testvére volt, s engedékenysége miatt maradt kifizetetlenül e tartozás.

Mali József mint hanyag, de felelős gondnok az egyházmegyei ügyvéd által kereset alá vonandó, és rajta testvérének tartozása bevéendő.

59. sz.

Széles Endre és Kávásy László küldöttségi tagok a vámfalui egyházban a belhivatalnokok részére fizetendő illetmények új kulcs szerinti kivetésével megbizatván, jelentik, hogy az új kivetés csak egy két zugolódó egyháztag kívánsága volt, a nagy többség azonban az eddigi kivétési kulcsot ohajtja megtartani. Ennélfogva a küldöttség helyesebbnek találta a többség akaratának érvényben hagyását.

A küldöttség eljárása helyeseltetvén, tudomásul vétetik.

60. sz.

Bartók Károly patóházai lelkész panaszkodik, hogy a hosszabb időre szabadságolt katonák a lelkész részére tartozott napszámokat teljesíteni nem akarják.

Minthogy az 1870. 1010. sz. a. kelt honvédelmi miniszteri rendelet szerint a hosszabb időre szabadságolt katonák minden egyházi teherviselésre kötelezzék: utasittatik az illető egyházi előjáróság e rendelet érvényben tartására.

61. sz.

Kölcsey Antal egyházmegyei világi ülnök ur megköszönve az egyházmegyének iránta tanúsított megtisztelő bizalmát, — ülnöki hivataláról lemond.

Lemondása el nem fogadtatik, és eddig közelismeréssel viselt ülnöki hivatalának további folytatására közbizodalommal felkérített.

62. sz.

Tekeházai lelkész Nagy Menyhért, esperes ur által kéri egyházmegyei közgyűlésünket, hogy a lelkészi tudományok tanulását végzett fia Nagy Elek, egyházmegyénk segédlelkészei közé vétessék be.

A lelkészetre készülő nevezett ifju rendelkezés alatti segédlelkésznek egyházmegyénkbe bevételük.

63. sz.

Indítványba tétetett, hogy egyházmegyénk gyűlésének házszabályai és jelen jegyzőkönyv is nyomassanak ki.

Ez indítvány elfogadtatott, s a jegyzőkönyv 80—100, a házszabályok 300—500 példányig való kinyomatásával Soltész János helyettesített jegyző megbízott; utasítván az egyházmegyei pénztárnok a nyomtatási költségek kifizetésére.

Végül esperes ur — az udvarii egyháznak s közbirtokosságnak szives vendégszeretetéért, az egész egyházmegyei közgyűlés köszönetét tolmácsolva, — áldás kívánatok között a gyűlést bezárja.

A jegyzőkönyv felolvastatván, hitelesítettett.

Jegyzette

Soltész János m. k.
ombodi lelkész.

